

КОНСПЕКТ ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ НА СПЕЦИАЛНОСТ ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ГЕОГРАФИЯ И ИСТОРИЯ 2011/2012

Анотация

Конспектът за провеждането на държавния изпит по география за специалността “Педагогика на обучението по география и история” в Югозападния университет “Неофит Рилски” – Благоевград обхваща основни въпроси от задължителните дисциплини, включени в географския модул на учебния план за придобиване на образователната степен “бакалавър”. Студентите могат да ползват консултации по изпитния материал от преподавателите в Катедрата по География, Екология и Опазване на околната среда (ГЕООС) на Югозападния университет “Неофит Рилски” – Благоевград.

Указания за провеждане на изпита

Изпитът е писмен и устен. Продължителността му е четири астрономически часа. В писменото изложение на материала по въпросите могат да се включват картосхеми, схеми, зарисовки, блокдиаграми, диаграми и други графични приложения, които се отразяват положително върху оценката. Допълнителни указания за оформлението на писмените работи се получават от изпитната комисия.

Приложеният към конспекта списък с литературни източници има препоръчителен характер. При подготовката на държавния изпит може и е добре да се ползува и друга допълнителна литература. Правилното цитиране на литературните източници (име на автора и година на отпечатването) се отразява положително върху оценката от изпита.

След приключване на прегледа и оценката на писмените работи се провежда устен изпит с кандидатите за оформяне на окончателната оценка. Той протича във форма на:

- 1) обсъждане на отделни страни от писмените работи на кандидатите;
- 2) задаване на допълнителни въпроси от тематиката на изпитния билет, включително и на такива, които могат да са свързани и с учебен материал от избираеми учебни дисциплини;
- 3) проверка на уменията за ориентиране по карта и картни приложения, включително и на цифров носител.

Геоморфология и картография

1. Географски карти. Класификация на картите. Елементи на картата. Математическа основа на картите – земен елипсоид, сфера, мащаб, координатни системи, картни проекции (класификация, деформации, избор на проекция).
2. Топографски карти. Същност, предназначение и класификация на картите. Изобразяване на релефа върху топографските карти. Изобразяване на топографските обекти. Картографска генерализация.
3. Тематична картография. Същност и предмет на тематичното картографиране. Класификация на картите. Картографски способности за изобразяване.
4. Дигитална картография. Цифрови карти и цифрови картографски модели.
5. Съвременни представи за строежа на Земята и земната кора. Тектоника на плочите и формирането на релефа. Литосфера и астеносфера. Спрединг, субдукция и колизия. Области на разпространение.
6. Изветряне. Видове изветряне. Денудация. Денудационни процеси и форми. Денудационни повърхнини.
7. Екзарация. Екзарационни форми и наслаги. Екзарационна и акумулативна дейност на планинските ледници. Екзарационна и акумулативна дейност на континенталните ледници. Плейстоценски и съвременни залеждания.

Климатология и хидрология

8. Радиацията в атмосферата и нейната климатообразуваща роля. Пряка, отразена, разсеяна радиация. Сумарна радиация. Отражена радиация. Дълговълново излъчване на земната повърхнина и атмосферата. Срещулъчение на атмосферата. Ефективно излъчване.
9. Топлинен режим на системата Земя-атмосфера. Затопляне на земната повърхност. Нагриване и изстиване на въздуха. Адиабатни процеси в атмосферата. Термична стратификация на атмосферата. Денонощен и годишен ход на температурата на въздуха. Географско разпределение на температурата.
10. Атмосферно налягане (АН). Вертикално разпределение на АН. Хоризонтално разпределение на АН. Движение на въздуха. Вятър. Характеристика на вятъра. Постоянни, периодични и местни ветрове.
11. Атмосферна циркулация и нейната климатообразуваща роля. Обща атмосферна циркулация (ОАЦ). Основни звена на ОАЦ.

Разпределение на атмосферното налягане. Активни атмосферни центрове на Земята. Циклони и антициклони – структура и времето в тях. Пасати и мусони. Струйни течения.

12. Класификация на водите и водните обекти. Особености на условията за формирането им. Хидрографски и морфометрични характеристики на реките и водосборните им басейни.
13. Режим и вътрешногодишно разпределение на речния отток. Максимален и минимален отток, речни прииждания. Характеристика на различията в режима на оттока на реките в България.

Природна география на България

14. Разпространение, генезис и характеристика и на глациалните, периглациалните и льосовите морфоскулптурни релефни форми в България.
15. Фактори за формиране на климата на България – географско положение, слънчево греене и радиационен баланс, атмосферна циркулация и характер на релефа. Количеството и режимът на валежите в България като следствие от комбинираното влияние на отделните фактори.
16. Климатично райониране на България. Преглед на различни регионални схеми и характеристика на климатичните области по една от тях чрез средни, максимални и минимални температури, температурни суми, режим на валежите, местни ветрове и неблагоприятни климатични явления.
17. Нова схема на физикогеографска регионализация на България (2002). Принципи, методи и особености в сравнение с други регионални схеми. Характеристика на физикогеографската област на Дунавската равнина.

География на производството и обслужващата сфера

18. Обществено разделение на труда.
19. География на аграрното стопанство - обща характеристика и особености. Структура на аграрното стопанство. Типове аграрна специализация.
20. Енергетика – същност, значение особености. Производство на електроенергия. Териториална структура.
21. Машиностроене - същност и значение, етапи на развитие, особености. Транспортно машиностроене. Териториална структура.
22. Химическа промишленост – същност, значение, особености. Подотрасли на органичната химия.

География на населението и селищата

23. Закони на населението. Първобитно–общинно общество. Робовладелско общество. Феодално общество. Общество на пазарното стопанство.
24. Урбанизация. Стадии на урбанизация. Съвременни тенденции. Модели на града.
25. Агломерации. Структура, връзки и организация. Конурбации, мегаполиси и други селищни структури.

Социално-икономическа география на България

26. Административно - териториално устройство на България – преди Освобождението, след Освобождението (1877г., след Търновската конституция, след Съединението на България, 1901г., 1934г.), след 1944г. (1946г., 1949г., 1959г., 1961г., 1979г., 1987г., 1998г.)
27. География на туризма. Същност, значение и особености. Фактори за развитие и териториално разположение. Туристически ресурси- природни и антропогенни. Материално-техническа база. Видове туризъм.
28. География на хранително-вкусовата промишленост. Същност, значение и особености. Фактори за развитие и териториално разположение. Структура: растениевъдно ориентирани подотрасли, животновъдно ориентирани подотрасли, други подотрасли.

Природна и социално икономическа география на света

29. Природна характеристика на континента Европа. Граници, големина, геоложко развитие, релеф, полезни изкопаеми, климат, води, почви, растителност и животински свят.
30. Характеристика на страните от регион Западна Европа. Германия – географско положение, граници и големина. Природни условия и ресурси. Население и демографска политика. Държавно устройство, административно-териториално деление. Характеристика на стопанството по отделни сектори, отрасли и региони.
31. Характеристика на страните от регион Източна Европа. Полша – географско положение, граници и големина. Природни условия и ресурси. Население и демографска политика. Държавно устройство, административно-териториално деление. Характеристика на стопанството по отделни сектори, отрасли и региони.

32. Природна характеристика на континента Азия. Граници, големина, геолошко развитие, релеф, полезни изкопаеми, климат, води, почви, растителност и животински свят.
33. Характеристика на страните от Азиатско-Тихоокеанския регион. Япония – географско положение, граници и големина. Природни условия и ресурси. Население и демографска политика. Държавно устройство, административно-териториално деление. Характеристика на стопанството по отделни сектори, отрасли и региони.